

РОЗЛАДИ ОСОБИСТОСТІ

ЗАГАЛЬНІ ОЗНАКИ:

Когнітивні розлади.
Емоційна нестійкість.
Слабкість контролю потягів.
Зниження соціальної
толерантності.

РОЗЛАДИ ОСОБИСТОСТІ

F60.7 Залежний розлад особистості

Найчастіше буває у жінок.

- 1) активне або пасивне перекладання відповідальності на інших людей, від яких індивідуум залежить, і зайва піддатливість їх бажанням;
- 3) небажання пред'являти навіть розумні вимоги людям, від яких індивідуум залежить;
- 4) почуття незручності чи безпорадності на самоті через надмірність страхів виявитися нездатним подбати про себе;
- 5) страх залишитися покинутим та наданим самому собі;
- 6) обмежена здатність приймати повсякденні рішення без посиленних порад та підбадьорювання з боку оточуючих.

F60.3 Емоційно-лабільний розлад особистості

F60.30 Імпульсивний тип

- 1) виражена тенденція діяти несподівано і не враховуючи наслідки;
- 2) виражена тенденція до конфліктної поведінки, особливо коли намагаються перешкоджати імпульсивним вчинкам або нарікати на них;
- 3) схильність до спалахів гніву або насильства з нездатністю контролювати «поведінкові вибухи», які є результатом цих емоцій;
- 4) труднощі у продовженні дій, які не обіцяють негайної винагороди;
- 6) нестабільність та примхливий настрій.

F60.31 Пограничний тип

- Епідеміологія: трапляється у 2% населення.
- 1) розлад та невизначеність образу Я, цілепокладання та внутрішніх переваг (включаючи сексуальні);
 - 2) схильність втягуватися в інтенсивні та нестабільні взаємовідносини, які часто призводять до емоційних криз;
 - 3) надмірні зусилля уникати усамітнення;
 - 4) періодичні загрози та акти самоушкодження;
 - 5) хронічне відчуття порожнечі.

РОЗЛАДИ ОСОБИСТОСТІ

F60.4 Істеричний розлад особистості

Епідеміологія: зустрічається у 2-5% населення, найчастіше у жінок.

- 1) самодраматизація, театральність та перебільшений вираз емоцій;
- 2) навйованість (легка схильність до впливу інших людей або обставин);
- 3) неглибока та лабільна емоційність;
- 4) постійне прагнення до схвильованості та діяльності, при якій індивід знаходиться в центрі уваги;
- 5) неадекватна зваблівість у зовнішньому вигляді та поведінці;
- 6) підвищена стурбованість фізичною привабливістю.

F60.5 Ананкастний розлад особистості

Найчастіше зустрічається у чоловіків. Примітка. Цей розлад часто називають obsесивно-компульсивним розладом особистості.

- 1) надмірна схильність до сумнівів та обережності;
- 2) заклопотаність деталями, правилами, переліками, порядком, організацією або графіками;
- 3) прагнення до досконалості, що заважає завершувати завдання;
- 4) надмірна сумлінність та скрупульозність;
- 5) неадекватна стурбованість продуктивністю на шкоду задоволенню та міжособистісних зв'язків;
- 6) надмірні педантичність і відданість соціальним умовностям;
- 7) ригідність та впертість;
- 8) необґрунтовані наполегливі вимоги індивіда, щоб оточуючі чинили так само як і він або необґрунтоване небажання дозволяти іншим виконувати щось.

F60.6 Тривожний (уникаючий) розлад особистості

Епідеміологія: трапляється у 0,05-1% населення.

- 1) постійне загальне почуття напруженості та важкі передчуття;
- 2) уявлення про власну соціальну нездатність, непривабливості та приниженості по відношенню до інших;
- 3) зайва заклопотаність бути критикованим або відкинутим у соціальних ситуаціях;
- 4) небажання вступати у взаємини з людьми, не будучи впевненим у своїй привабливості для них;
- 5) обмеженість життєвого укладу через потребу у фізичній безпеці;
- 6) ухилення від соціальної чи трудової діяльності, що включає часті міжперсональні контакти, через страх критики, несхвалення або відкидання.

РОЗЛАДИ ОСОБИСТОСТІ

F60.0 Паранояльний розлад особистості

Епідеміологія: зустрічається у 05-2,5% населення.

чотири ознаки з числа наступних:

- 1) підвищена чутливість до перешкод та відмови;
- 2) тенденція бути постійно незадоволеним (кимось), наприклад відмова прощати образи, заподіяння збитків та ставлення зверхньо;
- 3) підозрілість і загальна тенденція до викривлення нейтрального або дружнього ставлення до себе інших, яке приймається за вороже та презирливе;
- 4) войовничо-педантичне ставлення до питань, пов'язаних з правом особи, що не відповідає фактичній ситуації;
- 5) періодично виникаючі невинуваті підозри щодо сексуальної вірності чоловіка чи сексуального партнера;
- 6) постійні посилення на самого себе, особливо в поєднанні з завищеною самооцінкою;
- 7) схильність пояснювати події навколо себе чи взагалі у світі виходячи із «змовницьких» намірів, для чого немає достатніх підстав.

F60.1 Шизоїдний розлад особистості

Епідеміологія: зустрічається у 75% населення.

- 1) мало що приносить задоволення або взагалі нічого;
- 2) емоційна холодність, відчуженість або ущільнена ефективність;
- 3) обмежена здатність виявляти теплі чи ніжні почуття або гнів щодо інших людей;
- 4) зовнішня байдужість як до похвали, так і критики;
- 5) незначний інтерес до сексуальних контактів з іншою особою (беручи до уваги вік);
- 6) постійна перевага відокремленої діяльності;
- 7) підвищена занепокоєність фантазіями чи інтроспекцією;
- 8) відсутність близьких друзів або довірчих зв'язків (або відсутність бажання їх мати);
- 9) помітне ігнорування домінуючих соціальних норм та умовностей; ігнорування цих норм і умовностей не є навмисним.

F60.2 Дисоціальний розлад особистості

Епідеміологія: зустрічається у 3% чоловіків та 1% жінок.

- 1) безсердечна байдужість до почуттів інших людей;
- 2) виражені та постійні безвідповідальність та зневага соціальних норм, правил та обов'язків;
- 3) нездатність підтримувати тривалі зв'язки, хоча і без утруднень у встановленні їх;
- 4) дуже низька толерантність до фрустрації та низький поріг агресивного поведінки, включаючи насильство;
- 5) нездатність до переживання провини та отримувати користь з несприятливого досвіду, особливо не йде на користь покарання;
- 6) виражена схильність звинувачувати інших або пропонувати пояснення своєї поведінки, які ставлять індивідуума в конфлікт із суспільством.

ДИТЯЧА ПСИХОЛОГІЯ

Розлад особистості або особистісний розлад - вид психічного розладу в клінічній психології та психіатрії.

Застаріла назва - психопатія

Розлад особистості являє собою особистісний тип або поведінкову тенденцію, що характеризується значним дискомфортом і відхиленнями від норм, прийнятих у цій культурі. Це важке порушення характерологічної конституції та поведінкових тенденцій індивідуума, що залучає зазвичай кілька сфер особистості та майже завжди супроводжується особистісною та соціальною дезінтеграцією.

Особистісний розлад виникає зазвичай у пізньому дитинстві чи підлітковому віці і продовжує виявлятися у періоді зрілості. Тому діагноз особистісного розладу навряд чи адекватний до 16-17-річного віку. Проте, важливо діагностувати, із чим пов'язані ті чи інші особистісні зміни у підлітків; ту чи іншу акцентуацію особистості можна виявити вже в підлітковому віці, так само як і рівень її виразності і скласти прогноз щодо її розвитку.

Інші специфічні розлади особистості (F60.8).

Для цієї групи специфічні діагностичні критерії не вказані - вони перераховуються до МКБ-10 просто списком. Ці розлади характеризуються:

Ексцентричний розлад особистості - надцінним ставленням до своїх звичок і думок, фанатичним завзятістю у відстоюванні своєї правоти.

Розгальмований розлад особистості — недостатній контроль (відсутність його) над потребами, спонуканнями і бажаннями, особливо у сфері моральності.

Інфантильний розлад особистості - відсутність емоційної рівноваги: вплив навіть невеликих стресів спричиняє розлад емоційної сфери; вираженість рис, властивих ранньому дитинству; поганий контролем почуттів ворожості, провини, тривоги та ін, що виявляються дуже інтенсивно.

Нарцисичний розлад особистості — переконаність у своїй унікальності, особливому становищі, перевагу над іншими; завищена думка про свої таланти та досягнення; поглинання фантазіями про свої успіхи; очікування безумовно хорошого відношення та беззаперечного підпорядкування від оточуючих; пошук захоплення оточуючих для підтвердження своєї унікальності та значущості; невміння виявляти співчуття; ідеями про власну свободу від будь-яких правил, у тому, що оточуючі їм заздять.

Пасивно-агресивний розлад особистості - загальна похмурість, схильність вступати в суперечки, висловлювати злість і заздрість до успішніших людей, скаржитися, що оточуючі їх не розуміють або недооцінюють; схильність перебільшувати свої неприємності, скаржитися на свої нещастя, негативно ставляться до вимог чимось займатися та пасивно їм пручаються; протидія вимогам оточуючих за допомогою зустрічних претензій та відтяжок.

Психоневротичний розлад особистості (невропатія) - наявність підвищеної збудливості у поєднанні з сильною виснаженістю; зниження працездатності; погана концентрація уваги та усидливості; соматичні розлади, такі як загальна слабкість, ожиріння, схуднення, зниження судинного тону.